

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ
RESİM BÖLÜMÜ**

**KÜLTÜREL BİR FORM OLARAK MELAMET HIRKASININ
SANATSAL DEĞERİ**

(DİPLOMA PROJESİ KAPSAMINDA HAZIRLANAN ARAŞTIRMA VE UYGULAMA RAPORU)

Hazırlayan:
Sedef BAKSİ

Yöneten:
Prof. Fevziye EYİGÖR PELİKOĞLU

Erzurum-2023

İÇİNDEKİLER

sayfa

1. BÖLÜM: ARAŞTIRMA RAPORU

1.1. Melamet, Melamilik, Melamet kavramları	2
1.2. Melamiliğin tarihçesi.....	3
1.2.1. Türklerde Melamilik.....	5
1.3. Melamiliğin kültürel ve toplumsal yansımaları.....	5
1.3.1. Melâmet hırkasının değeri.....	7

2. BÖLÜM: UYGULAMA RAPORU

2.1. Uygulamanın Yapılış Gerekçesi	9
2.2. İçerik ve Biçime Yönelik Saptamalar	9
2.3. Uygulamanın Düşünsel Yönü	10

RESİMLER	11
----------------	----

KAYNAKÇA	20
----------------	----

ÖZGEÇMİŞ	21
----------------	----

1.BÖLÜM: ARAŞTIRMA RAPORU

1.1. Melamet, Melamilik, Melamet kavramları

Melâmîlik (Melamî'yye / Melamet'îyye) (ملامتیه) ya da Melamîler 8. Yüzyılda Samanîler devrinde Horasan, İnan'ında faaliyet gösteren bir sufi topluluktur. Melamet kelimesi, «kınanmışlık; itab ve serzenişlik; rezillik ve rüsvaylık» anlamlarına gelmektedir. Melâmîlik, zamanla geniş bir İslam coğrafyasını etkileyen tasavvufî bir anlayıştır. Sözlükte ayıplamak, kınamak, kötülemek gibi anlamları da olan melâmet kelimesi aynı zamanda tasavvufî bir ıstılah ve makamı da işaret etmektedir. Melâmetîlik düşüncesini benimseyen kimseler; Melâmetî veya ehl-i Melâmet lafızlarıyla adlandırılmıştır. Aynı zamanda İbadetini gizleyip günahlarını açığa vuran, her türlü riyadan ve kendini beğenmişlikten şiddetle sakınan, giyim kuşamlarında işaret maksadıyla hırka, taç gibi özel bir kıyafet kullanmayan, hatalarının ve günahlarının açığa çıkmasıyla insanların kınamasından hoşlanan, ayrıca kınana kınana nefsinı ezeceğine ve sonuçta onu doğru yola getireceğine inanan ve bu yolda ilerleyenlere Melâmetî veya Melâmî denir.

9. yüzyılda ortaya çıkmaya başlayan tasavvuf düşüncesi, 12. Yüzyıldan itibaren tarikat oluşumlarıyla kendini göstermiştir. Bu dönemden sonra, Anadolu coğrafyası dâhil olmak üzere bütün İslam dünyasında da varlığını hissettirmiştir. Toplum ve devlet hayatında etkili olan tarikatlar, yüzyıllarca hem kendilerine bağlanan Müslümanların manevî gelişiminin tamamlanmasında hem de devlet elinin ulaşamadığı yerlerde sosyal huzur ve dayanışmanın sağlanmasında önemli rol oynamışlardır. Osmanlı topraklarında 15. Yüzyılda Bayrâmî tarikatının bir kolu olarak ortaya çıkıp gelişen melâmîlik hareketi daha sonraki asırlarda Bayrâmî Melâmîliği (Melâmetîyye-i Bayrâmîyye) olarak adlandırılmış ve Muhammed Nuru'l-Arabi'ye kadar devam eden bu dönem, yapılan araştırmalarda tarikatın tarihi gelişiminde İkinci Devre olarak kabul edilmiştir.

Gönül paklamanın yolu daima hakikat üzerine sohbet etmekten geçer. Bu sebepten dolayı Melâmîler, sıklıkla buluşarak aralarında sohbetlerde bulunurlar. Keşif ve kerametlere de önem vermezler, nafililerle ibadetleri çoğaltmaz ve riyazete lüzum görmezler. İstidatları (yetenekleri) ölçüsünde hakikat üzerine yaptıkları sohbetlerden feyz alırlar ve bunlarla yetinirler. Melâmîlere göre her insan Allah'ın adlarından bir tanesinin mazharıdır ve ezelden ebede o ad ile kalacaktır.

Melâmîlik terimini 3 anlam başlığı altında toplayabiliriz:

- Kınayanın kınamasından korkmamak

- Hayrı gizlemek ve şerri açığa vurmak
- Nefsi kötölemek

Melamilik şu üç temele dayanır:

- Allah'ın buyruğunu(farzlarını) ve peygamber emrini(sünnetlerini) yerine getirmek
- Kalp kırmamak
- Ekmeğini alın teriyle helal yoldan kazanmak

Sufiler açısından melamet ehli üçe ayrılır:

- Gerçekler: Şeriata uyanlar, nefisleriyle savaşanlar, halkın kınamasına aldırış etmeyenler.
- Bir maksatla Melâmeti seçenler: Halk katındaki bir şöhretin vereceği benlikten kurtulabilmek için şeriatta açıkça kusur ve suç sayılmayan; fakat halk tarafından iyi görülmeyen bazı hareketlerde bulunarak şöhretten sıyrılıp halkın kınamasına uğrayanlar.
- Şeriattan ayrılanlar: Melâmîlik gereği deyip her türlü kötülüğü yapanlar, şariat buyruklarına uymayanlar.

1.2.Melamiliğin tarihçesi

Horasan bölgesinde 9.yüzyıldan itibaren ortaya çıkan ve insanın öncelikle kendisine dönük bir dindarlık eleştirisini ifade eden hareketin genel adıdır. Kelimenin kökeni olan "melamet", kınamak, ayıplamak ve serzenişte bulunmak anlamına gelir. Tasavvuf ıstılahındaki yaygın tanımı ise "yaptığı iyilikleri (gösteriştten kaçınmak için) gizlemek, kusurları ise (nefsiyle mücadele etmek için) aşağıya vurmaktır. Burada amaç, kişinin riyadan, gösteriştten ve yapmacıklıktan sakınmak amacıyla ibadetlerinde gizliliğe itibar etmek ve insanların nazarından şöhret sahibi olmaktan uzak durmak için kusurlarını örtmeye çalışmaktır. Bu hareket aynı zamanda kurucusu olarak kabul edilen Hamdun kassâr'a (ö. 884) nispetle kassârilik olarak da adlandırılır. Hamdun, melameti, "Halk için süslenmeyi terk etmek ve Allah yolunda kınaya'nın kınanmasına aldırılmamaktır." şeklinde tanımlanmıştır. Tasavvuf tarihinde melami tavır bir tarikat olmaktan çok, Tarikatlar üstü ve hata hemen her tarikata tesir etmiş bir anlayıştır.

Bu tavrın ortaya çıkışında ve gelişmesinde, seçilen kavramın manasından da anlaşılabilceği üzere, insanın manevi hallerini topluma yansıtan eylemlerden kaçınma

konusunda gösterdikleri titizlik öne çıkar. Bu bakımdan Melâmîlik, ortaya çıktığı ilk yüzyıllardan itibaren tasavvuf kültüründe kılık- kıyafet, Tekke, zikir merasimleri gibi şekli unsurların, tasavvufun özünü kaybettirdiği gerekçesiyle yine tasavvufun içinde gelişen ve eleştiren tarafı ağır basan bir akım olarak tanımlanabilir. Melamiliğin tarikatlar üstü yapısına rağmen zamanla bir tarikat hürriyetini büründüğü de görülmektedir. Tarihi gelişimi itibarıyla bu hareketin genel olarak üç ana dönemde ele alındığı görülmektedir:

1. İlk devre Melamiliği: Hareketin Horasan’ da Hamdun kassar’la ortaya çıktığı dönemi ifade eder. Bu bakımdan “Melamiye’yi kassariye” olarak da adlandırılır. Gösterişsiz ve sade Zühd temelli bir özellik taşımaktadır.

2. Orta devre Melamiliği:15. yüzyılda, Bayramiyye Tarikatı’nın kurucusu olan Hacı Bayram Veli'nin (ö-1430) halifelerinden Ömer sikkini’ye (ö-1475) nispet edilen tarikattır. Bu nedenle “Melamiyye-i Bayramiye” olarak da adlandırılır. Bu dönemde Melâmîlik hiyerarşik bir yapılanmaya giderek daha çok esnaf tabaka arasında yaygınlaşmış ve tarikatlaşma sürecine girmiştir. Tasavvufi fikirlerin olabildiğince serbest ve coşkulu bir eda ile yorumlandığı Melami tavır, her türlü kurumsallaşmaya karşı bir tutum benimseyen sade bir zühd anlayışından Vahdet ve cezbe ağırlıklı bir yapıya bürünerek bir tarikat hüviyeti kazanmıştır.

3.Son devre Melamiliği: Günümüz Melamiliğinin başladığı devre olup, “Noktacı Hoca” veya “Seyyid Hoca” olarak bilinen Muhammed Nur’ul Arabi’ye (ö-1887) nispet edilmiş ve “Melami’yeyi Nuriyye” olarak da adlandırılmıştır. Bu hareket Osmanlı’nın son yüz yılında daha çok aydın tabaka arasında taraflar bulmuştur. Harizade Mehmet Kemalettin Efendi (ö- 1882), Bursalı Mehmet Tahir (ö- 1925), Babanzade Ahmet Naim (ö-1934), Ahmet Avni Konuk (ö-1938), İsmail Saip Sencer (ö-1940), Abdulaziz Mecdi Tolun (ö- 1941) ve İsmail Fenni Ertuğrul (ö-1946) bu isimlerden sadece birkaçıdır. Melâmîlik Horasan’dan Anadolu’ya gerçekleşen göçler neticesinde Anadolu din ve Tasavvuf tarihinin önemli bir parçası olmuştur.

Yesevilik, Kübrevilik, Kadirilik, Mevlevilik, Bektaşilik, Bayramilik, Halvetilik, Nakşibendilik ve diğer tarikatlar aracılığıyla da Osmanlı Devleti’nin neredeyse bütünü Hakimiyet alanı içerisinde dini- tasavvufi yapının şekillenmesinde bu anlayışın izlerini görmek mümkündür. Bu tesiri genişliği genişliğinde Melamiliğin temel tezlerinin ilkesel olarak her Tarikat ve dini hareketin bigâne kalamayacağı hususlar olmasıdır. Bu ilkelerden birkaçı, “Zâhirde ibadetleri bir gösteriş vesilesi yapmamak, hakları sahiplerine vermek, insanların ayıplarını bırakıp sadece kendi fiil veya yanlışları ile meşgul olmak, kendisini eziyet edenlere yumuşak davranmak, manevi yönüne dair sırlara ifşa etmemek, nefsiyle her ortamda mücadele

etmek, dindarlığını açığa vuran meclislerden sakınmak, toplumda kendisini ayırt edici bir kıyafet giymemek, ilmiyle veya ibadetiyle Şöhret kazanmaktan uzak durmak, ihtiyacını sadece Allah'a arz etmek şeklinde sıralanabilir.

Sonuç olarak söylemek gerekirse, Melamilik dini hayatı daha içten yaşama arzusuyla insanın nefsi ile ve Riya ile mücadele esaslarına dayalı olarak Horasan'da ortaya çıkmış bir hareket olup, bu Coğrafyadan özellikle Anadolu ve Balkanlar'a yayılarak Tasavvuf düşüncesinde önemli ölçüde tesir icra etmiş, gerek kendine özgü yolu ile gerekse diğer tarikatlar vasıtasıyla dini- tasavvufi kültürümüzün ana unsurlarından biri olmuştur.

1.2.1. Türklerde Melamilik

Türkler Moğolların baskısından kaçıp Anadolu'ya doğru gelirken karşılaştıkları tasavvuf anlayışı, Melâmîlik olmuştur. Arap dünyasında tekkeleşen, sistemleşen, kurumsal nitelik kazanan tasavvuf anlayışı karşısında gelişip taraftar bulan Melâmîlik, gezici dervişleri sayesinde Türklerle tanı uğrayanla Türklerin tasavvuf adına tanıdıkları ilk düşünce melâmîlik düşüncesi olmuş ve Melâmîlik Türklerde önemli bir yer bulmuştur. Zaten konargöçer olan Türk halkının, tekkesi olan bir tasavvufi anlayışla özleşmesi beklenemezdi. Tekke ve dergâhı olmayan, mekânsal aidiyete kapılmayan Melâmîlik, Türkler için biçilmiş kaftan niteliğinde bir düşünüş idi.

Mikail Bayram, "Ahi Evren ve Ahi Teşkilatının Kuruluşu" adlı yapıtının 146. Sayfasında Türklerin Melâmîlik düşüncesini nasıl taşıdıkları ve fütüvvet anlayışı hakkında şu bilgileri veriyor: "Zaten Türklerin büyük bir çoğunluğu fütüvvet ideolojisi ve Melâmî neşvesiyle ilk defa Horasan bölgesinde karşılaşmışlardır. Moğolların önü sıra bu bölgelerden kitleler halinde Anadolu'ya gelen Türkler, beraberlerinde bu iki düşünceyi de alıp getirmişlerdir. Göçle gelenler arasında Melâmî olduğu bildirilen Ahi Evren Şeyh Nasirüddin Mahmut'un kayınpederi ve hocası Şeyh Evhadüddin Kirmani'nin de bulunduğu ve talebesi Ahi Evren'i Melami neşvesiyle yetiştirdiği bilinmektedir.

1.3. Melamiliğin kültürel ve toplumsal yansımaları

Melâmetiye hareketi, belli şekil ve kalıplara tasavvufi terbiyeyi öğretmek, yürütmek ve tamamlamak esasına dayanan tarikatların şekil yönünü reddettiği için, bu hareketin bir tarikat olup olmadığı zaman zaman tartışılmıştır. Tasavvufi muhit içinde oluşan mekteplere tarikat dendiğini daha önce temas edilmiştir. Fakat tasavvuf tarihi açısından melâmetiye ayrı bir özellik arz etmektedir. Bu belli şekil, usûl, âdâp-erkân, Teke ve zaviye gibi şekli hususları ve

müesseseleri kabul etmediğine göre bütün unsurlarıyla bir tarikat olarak tarih sahnesine çıkamayacak demektir. Bu vâkayı esas alan hâkim kanaat şudur. Melâmetiye bir tarikat değil tasavvufî bir meşreptir, bir anlayış biçimidir. Bu meşrep her tarikata belli ölçülerde tesir etmiştir. Her Derviş belli ölçüde melâmîmeşreb'tir

Tasavvuf düşüncesi, 12. Yüzyıldan itibaren tarikat oluşumlarıyla kendini göstermiştir. Bu dönemden sonra, Anadolu coğrafyası dâhil olmak üzere bütün İslam dünyasında da varlığını hissettirmiştir. Toplum ve devlet hayatında etkili olan tarikatlar, yüzyıllarca hem kendilerine intisap eden Müslümanların manevî gelişiminin tamamlanmasında hem de devlet elinin ulaşamadığı yerlerde sosyal huzur ve dayanışmanın sağlanmasında önemli rol oynamışlardır.

Tasavvuf ilmini incelediğimizde merkezlerin, üstatların, öğretilerin ve tasavvufî terimlerin şekillenmesinin Asr-ı saadet'ten daha sonraki dönemlerde oluştuğunu görmekteyiz. Asr-ı saadet'te daha ziyade "Züht" hali olarak bilinen tasavvuf, zaman içerisinde sistemleşmiş, tasavvuf adını almıştır. Zirvesini Melamilikte yaşamış Olan bu Mesnevi olgunluk, bir Sufî ekol olarak değil, Bilakis Cömertlik ve Fütüvvet gibi sosyal ilkeleri örülmüş, samimi bir şekilde kendini kontrol, nefis Muhasebesi ve bunun kapsamında olan, ancak dış görünüşte diğer insanlardan ayrılmayan sağlayacak herhangi bir nişanı ya da İslam şeriatına sıkı bağlılığını ifade eden manevî üstünlüğü çağrıştıracak Batını bir iddianın bulunmadığı bir sistem olarak karşımıza çıkmaktadır. İlk olarak Horasan da yaygınlaşan bu düşünce daha Sonraları çeşitli haklar ve kültürler ile birleşerek Anadolu'nun içleri ne kadar ilerlemiş ve aynı heyecan ile onları etkilemeye devam etmiştir.

Melâmetîliğin tasavvufî bir akım olarak temellerini, Maide suresindeki "Onlar kınayanın kınamasından korkmazlar" ifadesi oluşturmaktadır. Bu anlayışı kendine şiar edinen ehl-i Melâmet, çeşitli davranış biçimleri geliştirmişlerdir. İyiliklerin gizlenmesi, kötülüklerin açığa çıkarılması, nefsin kınanarak terbiye edilmesi gibi tutum ve hareketleri kendilerine düstur edinmişlerdir. Hususi kıyafetleri, simgeleri ve mekânları bulunmayan Melâmîler, halktan kopuk olmamışlardır. Melâmîlerin her türlü debdebeden irak yaşantıları, selameti melâmete tercih eden hâlleri klasik şairlerin dikkatini çekmiştir. Melâmetîlerin hayat karşısındaki bu karakteristik duruşları ve geliştirdikleri felsefe, klasik şairlerin şiirlerine de sirayet etmiştir. Nefisleriyle mücadelelerinde türlü eziyetlere katlanan ve müstağnî bir kalple Allah'a yönelen melâmet ehlinin tavırları, klasik şiirdeki âşık tipine tesir etmiştir. Klasik şairler, Melâmî hâller ile âşık refleksinin birbirine muvafıklığına dikkat ederek şiirlerinde Melâmî esintilerden istifade etmişlerdir.

1.3.1. Melamet Hırkası

Tarikatı Aliye adabında hırkanın ayrı bir yeri vardır. Yerine göre Abâ, Kisâ, Futa, Câme, Ridâ, Kisve, Cübbe, Hulle, Bürre, Haydariyye, Fereci, veyâ Feracé gibi isimler verilen bu kıyafet diğer bütün tarikat kıyafetleri gibi birtakım manalar taşır. Tarikatta yeni gelen kişiye de hırka giydirilir, seyri sülükünü tamamlayanlara da hırka giydirilir. Şeyhler yani mürşitlerde hırka giyerler, dervişleri ve hatta Derviş namzedi olan muhiplere de hırka giydirilir. Tabii herkesin hırkası kendi mertebesine göre bir manada taşır.

Mevlana Celaleddin Rumi, Mesnevi'sinde melamet hırkasından bahisle şöyle buyurmuştur; “*Terk edip namu nişanı giy Melâmet hırkasın, Bu Melâmet hırkasından nice sultan gizlidir*”

Türk edebiyatının özellikle de dini- tasavvufi edebiyatı çok geniş olarak etkileyen unsurlardan biri de melametiye'dir. Melami olarak bilinen sufilerin dışında genellikle ehl-i tarîk olanların şiirlerinde de bu meşrebin tesirlerini görmek çok kolaydır. Tarikatlarda Bir taraftan Taç ve hırkanın faziletlerine dair eserler yazılırken, diğer taraftan da melamiler ve Melamimeşrep sufilerce bunlarla bir yere varılamayacağı söz konusu edilmiştir.

*Uram aşk odunu cânâ
Nite ki yana pervane
Olam şöyle ki pervane
Melâmet ihtiyar idem*

Eşrefoğlu (Kadiri)

Melami düşünceyi en güzel şekilde işleyen Şair sofilerden biri de hiç şüphesiz Yunus'tur:

*Ar namusu verdim yele melâmetlik aldım ele
İşk ile geldim bu yola giderim ben kime ne
Dervişlik olaydı tac ile hırka
Biz de alır idik otuza kırka*

Bir Bektaşî şairi şöyle diyor:

*Herbir tarikattan istifa ettim
Tarîk-i Huda'ya iltica ettim
Ey harabî Hakk'a iktida ettim
Şükür Bektaşîyyu 'l-melâmî oldum*

XVI. asır sûfilerden biri ise şöyle demektedir:

*Ümmidir Sinan yol ayan
Oluptur belli beyan
Dervişlik yolu hemen
Taç ve hırkası değil*

Bir vesikalık fotoğraftan, bir pisuvardan ya da bir bisiklet tekerleğinden “sanat” çıkarılabilen bir zamanda imgeyi, duyguyu, inanişî yahut değerleri pazarlamak oldukça kolaylaşmış durumda. Bugün edebiyat da, kültür de ve genel anlamda sanat da bir tüketimin konusu olmuş ve hatta sektörleşmiş durumda. Bu duruma bir çözüm önerisi sunamamakla birlikte “hırka” konusu, hakikatin yanından yöresinden geçebilme etüdleri olarak önem arz etmektedir.

2.BÖLÜM: UYGULAMA RAPORU

2.1.Uygulamanın Yapılış Gerekçesi

Melamet hırkasından yola çıkılan bu proje; melamet anlayışını benimsemenin ruhsal olanla bir bağ kurmanın yöntemi olarak kullanılabilirliğini sorgular. Halkın, kalabalığın, toplumun, toplumsalın değer verdiği, önemseydiği her şeyin sorgulanabilirliğine odaklanır. Şekile karşı sembolik bir hırka olan melamet hırkası bu sorgulama için form ve içerik bakımından uygun olmaktadır. Alış-veriş halinin, doğru ve yanlışın değerlendirilmesinin, değerlerin ve hakikatin halkın değerlendirmelerindeki yanlışlarla oluşmasına karşı içsel denetimi önceler. İnsan bakışının şekilci ve boş değerlendirmelerinin eleştirisi yapılır. Bu projede günümüzde her şeyin maddesel dünyayla ifade edilmesinin ve varlık bulmasının, insan kalbinin unutulmasının hatırlanmasını amaçlar. İçsel dünyayla ortaklık kurar.

2.2.İçerik ve Biçime Yönelik Saptamalar

Projede kullanılan renklerin, şekillerin ve sembollerin; Melamiliğin temelinde yatan, insanın içsel bir dönüşüm süreci yaşaması ve Allah'a olan bağlılığını hatırlaması gibi maneviyat oluşturması için tasarlanmıştır. Çoğunlukla hırka sembolünün kullanılmış olması hırkanın birçok anlamı olduğu gibi birçok şekil ile ifade edilebilir olduğunu mümkün kılmıştır. Bunlardan yola çıkarak melamet hırkasını tekstil teknolojisi, Osmanlı kaftanları veya tasavvufi kaftanlar ile ilişkilendirip proje tasarlama noktasında buluşturduğumuzda anlamlandırmak ve ifade etmek kolaylaşacaktır.

Projede aydınır kâğıdı, sargı bezi, çeşitli kalınlıkta ve renklerde kartonlar, dokulu kağıtlar, şeffaf yapışkanlı malzemeler, keçe kâğıdı ve peçete kullanılmıştır. Son derece basit malzemeler ile melamet hırkasının soyutlanarak ve hırka yapım aşamasının başlangıcı olan kalıp çıkarma etkilerine sahip oluşu insanın başlangıcını hatırlatacaktır.

Melamet Hırkası konusu ve projenin amacı, basit ve sıradan insan olmak, maddesel insandan öte ruhsal olana ve aşkın olana yöneliminin vurgusunu yapmaktır. 7 parçadan oluşan ve boyutları A4 (210 × 297 mm) olan eserde; insan formunun soyutlanmasıyla oluşan baş ve gövdenin belirgin kılındığı bir sergileme şekli kullanılmıştır. İnsan bir hırkanın, bir hırka bir insanın temsili haline gelmiştir. İnsanı da huy, davranış ve eylemleri olarak ele aldığımızda insanda birçok hırka bulunabilir hale gelir. İnsan yapısı gereği birçok şeyi içinde barındırabilmektedir. Hırkanın giyilip çıkarıldığı, kimliğe dair ip uçlarını verdiği düşünüldüğünde eserde oluşturulan küçük farklılıklar önem oluşturmaktadır.

Eserde renk kullanımı nötr renklerin ve tonlarda keskin geçişlerin olmaması melamet hırkasının görülmeyen, somut gerçekliği olmayan bir hırka olmasından kaynaklanır.

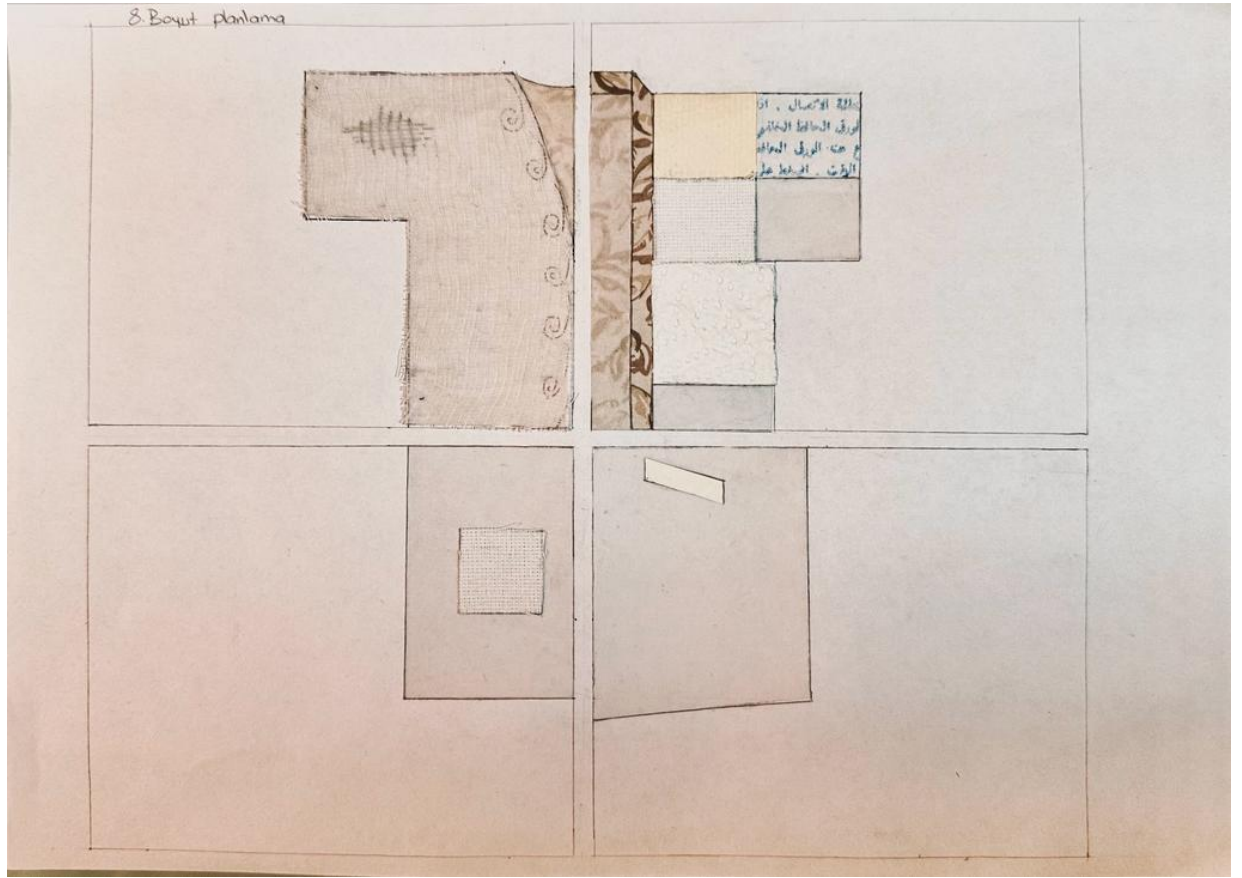
2.3.Uygulamanın Düşünsel Yönü

Melamilik, İslam tasavvufunun bir koludur ve 17. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nda ortaya çıkmıştır. Melamiler, tasavvufi bir tarikat olan Melamiyye'nin mensuplarıdır. Bu tarikat, ahlaki değerlere ve içsel ruhsal gelişime önem verir. Toplum içerisinde kendilerini ön plana çıkarmazlar. Yani, dünya nimetlerinden uzak durmayı, sade bir yaşamı benimsemeyi ve içsel manevi arayışa odaklanmayı teşvik eder. Melamilikte, zahiri ibadetlerin yanı sıra, içsel bir bağlantı ve manevi deneyimler de önemlidir. Bu tarikatın öğretileri ve uygulamaları, bireyin Allah'a yaklaşmasını ve içsel bir dönüşüm yaşamasını amaçlar.

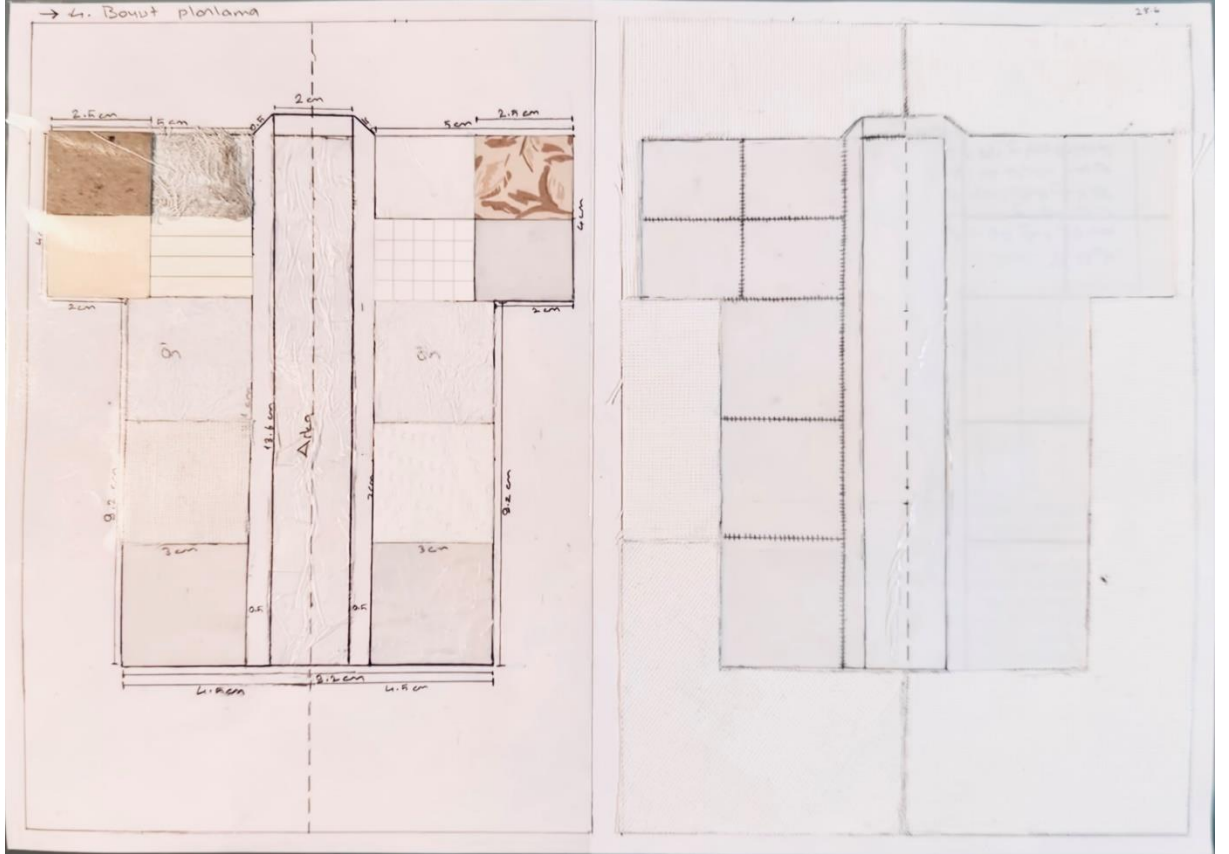
RESİMLER

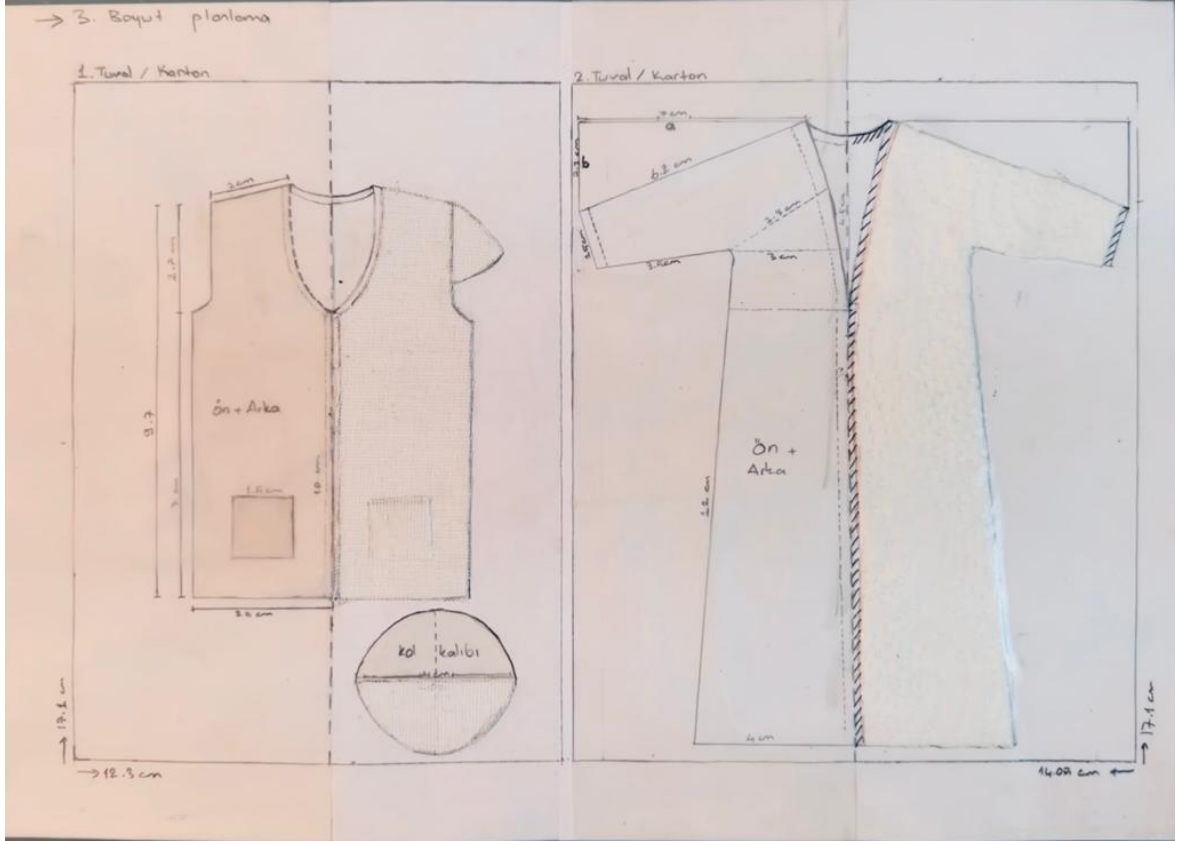
Resim 2.2. Sedef BAKSİ , “Melami hırkası 2”,(21,0 x 29,7 cm), Keçe kağıdı, Aydınırer kağıdı, Amerikan bezi, 2023

Resim 2.3. Sedef BAKSİ, “Melami hırkası 3”, (21,0 x 29,7 cm) Amerikan bezi, Desenli kraft kâğıdı, Sargı bezi, Peçete, Dokulu ve yazılı kağıtlar, 2023

Resim 2.4. Sedef BAKSİ, “Melami hırkası 4”, (21,0 x 29,7 cm), Dokulu ve yazılı kağıtlar,2023

Resim 2.6. Sedef BAKSİ, “Melami hırkası 6”, (21,0 x 29,7 cm) Peçete, Amerikan bezi, Aydınlar kağıdı, Şeffaf poşet, yapışkanlı şeffaf malzeme,2023

Resim 2.8 Sedef BAKSİ, Melami hırkası “Hiçliğe doğru/Misafir“, Mezuniyet sergisinden görünüm. Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sergi Alanı, 2023

KAYNAKÇA

- ALTINOK, Bâki Yaşa.(1993)ç Hacı Bayram Veli Bayramilik Melâmîler ve Melâmîlik. Oba Yay. Ankara, s. 173.
- BAĞCI, N. (2019). Melâmîlik ve Bayrâmî-Melâmî Bir Şair: Şeyh Seyyîd Abdülkâdir-i Belhi. Akademik Tarih Ve Düşünce Dergisi, 6(1), 164-202.
- ÖZSOY, N. (2014). İlk Dönem Tasavvuf Kültüründe Horasan Melâmîliği ve Anadolu'da Bir Melâmî Karakter: Zembilfroş. Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2(2), 85-99.
- BATAR, K. (2022). Hayretinin Gazellerine Melametiliğin yansımaları. *Külliyyat*. Osmanlı Araştırmaları Dergisi, Aralık 2022(18), 15-27. <https://doi.org/10.51592/kulliyat.1206211>

ÖZGEÇMİŞ

Sedef BAKSİ (Ağrı/Doğubayazıt, 1999)

2005-11- İlkokulu Ağrı/ Doğubayazıt Gölyüzü köyü ilk okulunda, Orta öğretimi Doğubayazıt Yatılı Bölge Ortaokulunda tamamladı.

2012-15- Ağrı Doğubayazıt Şehit polis Fethi Sekin Kız Anadolu lisesinden mezun oldu.

2019-23- Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümünde Lisans eğitimini sürdürdü.

Sergiler

2023-“Mezuniyet Sergisi” Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar fakültesi Sergi Alanı, ERZURUM